

••••• *Het land van Máxima, voetbal en tango. De nieuwe paus komt er vandaan. Argentinië: een eeuw geleden al de graanschuur van de wereld. Producent van mals rundvlees op de pampa's. Uitgestrekte sojavelden. Maar aardappelen? Ja, aardappelen! Nederlandse samenwerking levert nu al vruchten op.*

.....
V.l.n.r. aardappelveld van HZPC; de toeleverende industrie; veel belangstelling voor moderne aardappel oogstmachines en inspectie van de opbrengsten van de verschillende Nederlandse aardappelrassen.

Argentinië: stijgende aardappelproductie met Nederlandse hulp

Piepers op de pampa

Hij reist de hele wereld over op zoek naar nieuwe geschikte locaties voor de productie van frietaardappelen. Jochem Rovers, manager Development New Projects van Farm Frites is dus wel wat gewend. Totdat hij in Mendoza kwam, aan de voet van de Andes. "De mooiste gronden ter wereld om aardappelen te produceren. Zoiets geweldigs had ik nog niet eerder gezien", aldus Rovers, die ooit zelf in Brabant begonnen was als producent van aardappelen. Goede gronden, een perfect klimaat en aanwezigheid van water. Hoewel dat de laatste jaren, mede door verstedelijking en de sterke uitbreiding van de wijnbouw, soms schaars is geweest. Het verkrijgen van een waterverspilling is daarom lastig.

Groeiende sector

Argentinië produceert 2,3 miljoen ton aardappelen op 63.500 hectare, vooral in de provincies Buenos Aires, Cordoba, Tucumán en Mendoza. Daarmee is het land vooralsnog een bescheiden speler en neemt het land de

30e plaats in wereldwijd, en de 4e in Zuid-Amerika, na Peru, Brazilië en Colombia. De opbrengst per hectare van gemiddeld 29 ton ligt ruim boven het wereldwijde gemiddelde van 17 ton, maar een derde onder dat van toplanden als Nederland, de Verenigde Staten en enkele andere EU-lidstaten. De consumptie van aardappelen in Argentinië is met 60 kg per persoon per jaar relatief hoog. Sinds de jaren 90 zijn de grote friet-/chipsproducenten (Mc Cain, PepsiCo en Farm Frites) aanwezig in Argentinië, en is het land van netto importeur een netto exporteur van aardappelproducten geworden. Tegenwoordig halen de modernste producenten ook in Argentinië vergelijkbare opbrengsten als in Nederland.

De interesse in aardappelproductie in Zuid-Amerika is de laatste jaren enorm toegenomen. Door de gestegen welvaart in Brazilië en veranderende consumptiepatronen, stijgt de vraag naar friet en andere

verwerkte aardappelproducten in Brazilië jaarlijks met 7 tot 8%. Maar de klimatologische omstandigheden zijn in grote delen van Brazilië niet geschikt voor aardappelen, omdat het te (sub)tropisch is. Ook zijn de gebruikte technieken voor potten, oogsten, opslag en verwerking veelal verouderd. Het is dus niet verwonderlijk dat een aanzienlijk deel van de in Brazilië geconsumeerde aardappelproducten geproduceerd wordt in buurland Argentinië. Per vrachtwagen gaat de ingevroren friet vervolgens naar de grote buur.

Meestal gaat dat goed, maar vorig jaar was de grens tussen beide landen plotseling dicht. Samenwerking van landen binnen Mercosur verloopt niet altijd vlot, en is zeker niet te vergelijken met de EU. Omdat Argentinië vorig jaar een tijdelijk importverbod had van koelkasten uit Brazilië om de eigen industrie te beschermen, reageerde Brazilië door andere producten te weren, waaronder ingevroren friet. Na enkele weken was het probleem opgelost, maar het is een realiteit die zo weer actueel kan worden.

Verbetering keten

Hoewel de productieomstandigheden voor aardappelen in Argentinië dus zeer goed zijn, bestond er echter bij Farm Frites onvrede over de kwaliteit van de bij de fabriek in Buenos Aires aangeleverde aardappelen. Sterk uiteenlopende groottes, aardappelen met veel groen, en beschadigingen door oogst en transport. Kortom: er viel nog veel te verbeteren. Zo ontstond twee jaar geleden het idee om samen met Argentijnse counterparts meer Nederlandse kennis en technologie te introduceren, in alle schakels van de aardappelketen: grondbewerking, pootgoed, poot- en oogstmachines, transportbanden en opslag.

Na een marktanalyse in opdracht van de Landbouwafdeling en een handelsmissie naar Argentinië met 12 bedrijven en kennisinstellingen, bleek er voldoende animo en potentieel om gezamenlijk een meerjarig traject in te gaan om met behulp van Nederlandse kennis en technologie de kwaliteit van de productie naar een hoger niveau te brengen. Het door Agentschap NL ondersteunde zg@there-programma 'GITAH Papa' werd geboren: de Argentijns-Nederlandse groep voor technologische uitwisseling in de aardappelsector.

.....
 Argentijnen consumeren gemiddeld 60 kg
 aardappelen per jaar.

GITAH Papa loopt

Nu lopen er verschillende demonstratieprojecten, met pootgoed uit Nederland om de teelt en de kwaliteit van de geoogste aardappelen te verbeteren. Zo zijn er begin juni een workshop en een velddag over de optimalisatie van de pootaardappelsector georganiseerd, waar spelers vanuit Nederland (Wageningen UR, Farm Frites, APH) en Argentinië (Inase, Inta en de voornaamste producenten van pootaardappelen) aanwezig waren. Men bestudeerde uit Nederland geïmporteerd, gekalibreerd en ongesneden pootgoed en besprak de toekomst van de sector. Ook is er samenwerking op het gebied van consumentenverpakkingen.

Het project kent bovendien een component kennisoverdracht en training. In augustus gaan acht Argentijnen voor drie weken naar Nederland om getraind te worden in alle aspecten van de aardappelteelt, -oogst en -opslag. Huub Schepers van Wageningen UR coördineert dat onderdeel. "Na een intensieve selectie van kandidaten hebben wij Argentijnen uitgekozen uit de verschillende teeltgebieden, die werkzaam zijn bij verschillende bedrijven en instellingen", aldus Schepers. "Ze zijn alle acht heel enthousiast en na de training in Nederland gaan deze trainers een kring van andere trainers om zich heen opbouwen, om zo de nieuw verworven aardappelkennis zo goed mogelijk in Argentinië te verspreiden. Ook in het onderwijs zullen zij actief zijn, om meer aardappelkennis in het lesprogramma aan te bieden".

Machines en apparatuur

Nederlandse producenten van landbouwmachines, zoals de bedrijven vertegenwoordigd in de APH Groep, profiteren rechtstreeks van de GITAH-samenwerking, en van de toenemende vraag naar de kwalitatief goede Nederlandse machines voor grondbewerking, poten en rooien. Pepijn Verhey, de in Buenos Aires woonachtige directeur van de APH Groep voor Latijns-Amerika, bevestigt dat. "Daar waar import in Argentinië voor veel producten moeilijker of zelfs onmogelijk is geworden, vinden dit soort machines nog steeds hun weg

'De mooiste gronden ter wereld om aardappelen te produceren'

naar de Argentijnse klant. Importeren is lastig en vergt veel papierwerk en geduld, maar ook in de eerste maanden van 2013 hebben we al weer meerdere machines verkocht." Of het nu gaat om aardappelrooiers van De Wulf of grondbewerkingsmachines van Baselier, met de juiste voorbereiding vindt import plaats in Argentinië.

Een vergelijkbaar geluid laat Walter Hernandez horen, de grootste aardappelteler van Argentinië. Hernandez produceert op 2000 hectare in de buurt van het dorpje Otamendi, zo'n vijf uur rijden ten zuiden van de hoofdstad Buenos Aires. In het kleine kantoorje naast een prachtige nieuwe opslagloods vol Nederlandse machines en

installaties, licht Hernandez toe dat niet alle grond zijn eigendom is. Het overgrote deel huurt hij, een systeem dat heel gebruikelijk is in Argentinië. En omdat hij jaarlijks andere stukken huurt, heeft hij automatisch de nodige rotatie en wordt uitputting van de grond voorkomen. Hernandez is een tevreden man, en vindt dat ondanks de negatieve verhalen in de pers over de economische ontwikkelingen in Argentinië, het land er beter voor staat dan in de afgelopen 20 jaar.

Tijdens een rondleiding over het bedrijf waan je je bijna in Nederland. De mooie en nieuwe installaties getuigen van visie, vakmanschap en professionaliteit. En vrijwel alle apparatuur is geïmporteerd uit Nederland: van transportbanden van Miedema tot de automatische klimaatcontrole van Tolsma bij de opslag. Hernandez produceert ook pootaardappelen op een oppervlakte van 600 hectare. Een deel daarvan gaat naar Brazilië. "De Argentijnse overheid eist dat, als je iets wilt importeren, je voor een minstens even grote waarde moet exporteren. Gezien onze export van pootaardappelen, kunnen wij dus zonder al te veel problemen deze machines uit Nederland importeren."

GITAH Papa loopt door tot volgend jaar. Door training en technologieoverdracht dragen Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen bij aan de ketenverbetering in de aardappelsector in Argentinië. Dat is goed voor Argentinië en goed voor Nederland.

Bart Vrolijk,
 Landbouwraad Buenos Aires